

# ห้องเรียนอดิศัย: เจาะลึกกระบวนการ ตรวจสอบบัญชีและภาษีอากร

ยกระดับความเข้าใจมาตรฐานการสอบบัญชี การควบคุมภายใน และแนวทางของกรมสรรพากร ผ่านการเรียนรู้แบบฉบับย่อยง่าย สำหรับผู้ประกอบการ SMEs และนักบัญชียุคใหม่

# ทำความเข้าใจผู้เล่นหลักใน วงการตรวจสอบบัญชี

## Role & Ethics Matrix

### ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA)

✓ **บทบาทหลัก:**  
รับรองงบการเงินทั่วไป

⚠ **ข้อควรระวัง:**  
การเปิดเผยข้อมูลความลับ  
(Breach of Confidentiality)

### ผู้สอบบัญชีภาษีอากร (TA)

✓ **บทบาทหลัก:**  
รับรองงบห้างหุ้นส่วน  
ขนาดเล็ก/เน้นภาษี

⚠ **ข้อควรระวัง:**  
การโฆษณาอวดอ้างเกิน  
จริง (เช่น รับประกันผ่าน  
100%)

### ผู้ตรวจสอบภายใน (Internal Auditor)

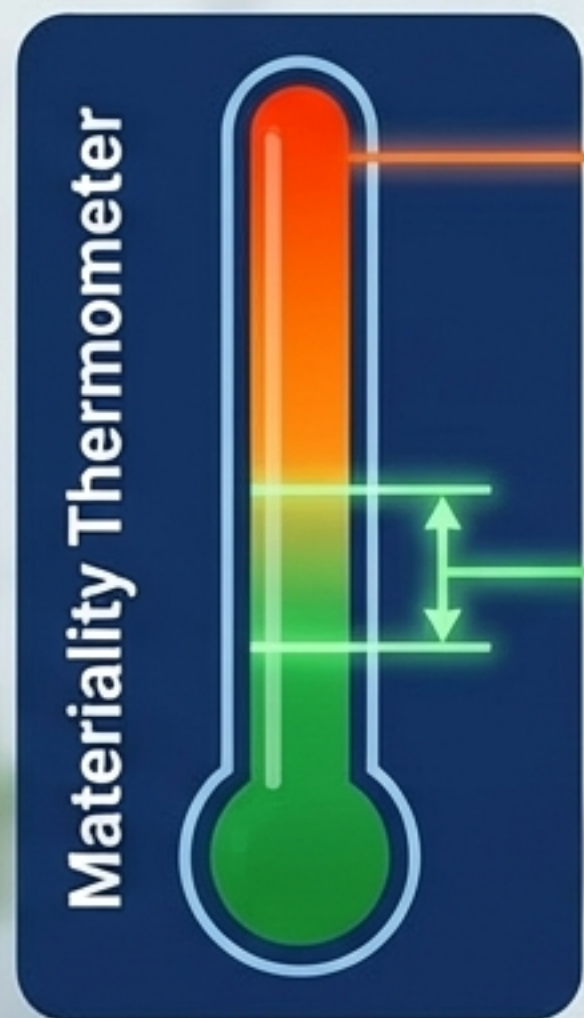
✓ **บทบาทหลัก:**  
ประเมินและพัฒนาระบบ  
ควบคุมภายใน

⚠ **ข้อควรระวัง:**  
การเข้าไปก้าวล้ำการ  
ตัดสินใจของผู้บริหาร  
โดยตรง

สำหรับ TA หากทำผิดจรรยาบรรณตาม  
คำสั่ง ก.ป. 123/2545 อาจถูกสั่งพักใช้  
หรือเพิกถอนใบอนุญาตทันที!



# ระดับความมีสาระสำคัญ (Materiality): เข็มทิศของงานสอบบัญชี



**ความมีสาระสำคัญสำหรับงบการเงินโดยรวม  
(Overall Materiality)**

จุดที่ข้อผิดพลาดจะส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน

**ความมีสาระสำคัญในการปฏิบัติงาน  
(Performance Materiality)**

ระดับที่ถูกตั้งให้ 'ต่ำกว่า' ภาวรวม เพื่อเผื่อพื้นที่ (Buffer)  
สำหรับข้อผิดพลาดที่อาจตรวจไม่พบ



**Key Takeaway: ผู้สอบบัญชีใช้หลักการนี้เพื่อวางแผนและกำหนดขอบเขตการทำงาน  
ไม่ใช้การสุ่มตรวจแบบไร้ทิศทาง**

# หัวใจหลัก 3 ขั้นตอนของการตรวจสอบโดยใช้ความเสี่ยงเป็นเกณฑ์

**ขั้นตอนที่ 1:**  
การประเมินความเสี่ยง  
(Risk Assessment)

ทำความเข้าใจกิจการเพื่อระบุว่า  
มีเหตุการณ์ใดที่อาจก่อให้เกิด  
ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็น  
สาระสำคัญหรือไม่?

**ขั้นตอนที่ 2:**  
การตอบสนองต่อความเสี่ยง  
(Risk Response)

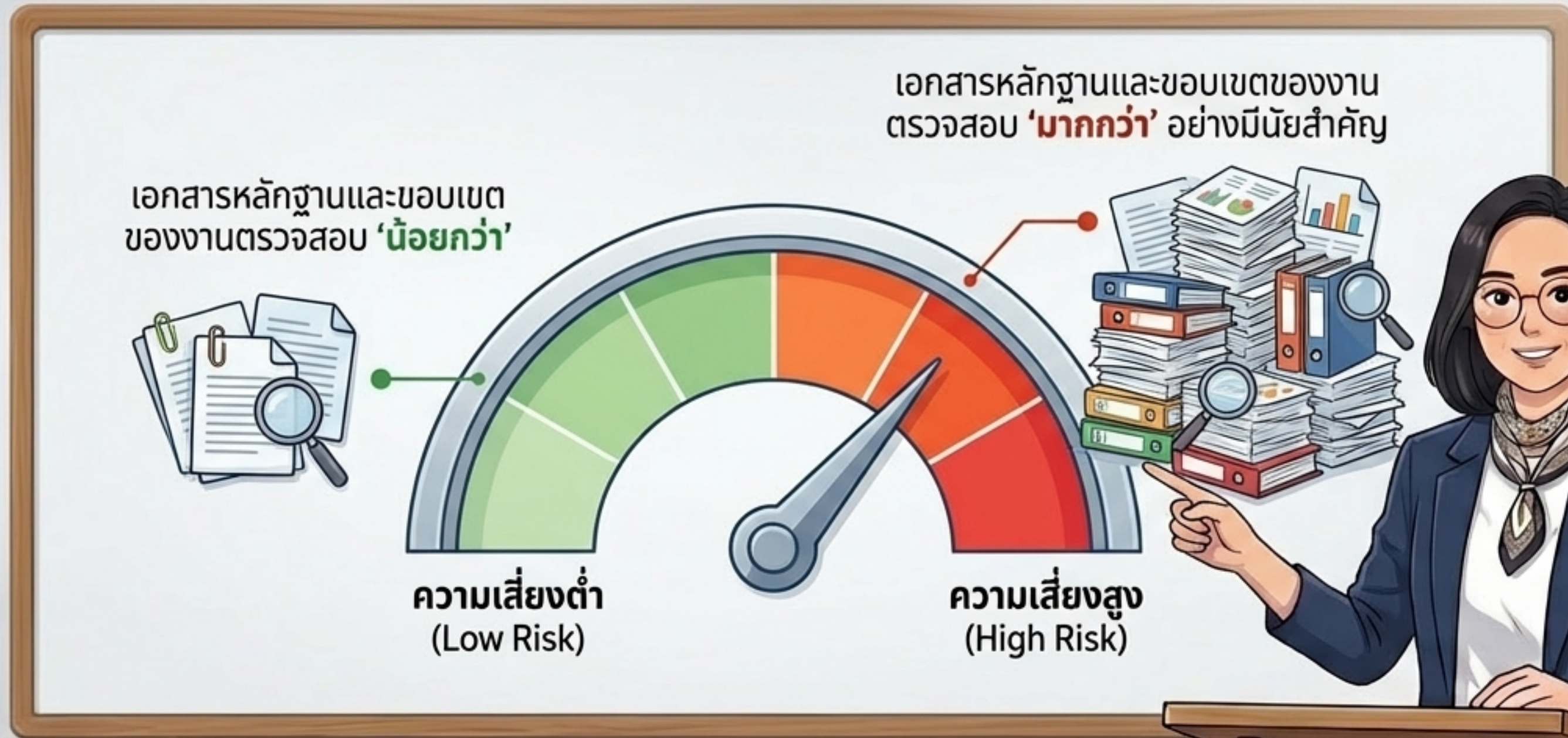
ออกแบบวิธีการและปฏิบัติงาน  
ตรวจสอบเพิ่มเติมเพื่อรับมือกับ  
ความเสี่ยงที่ระบุไว้

**ขั้นตอนที่ 3:**  
การรายงาน  
(Reporting)

ประเมินหลักฐานที่ได้รับและ  
จัดทำรายงานแสดงความเห็น  
ต่องบการเงิน

อ้างอิงมาตรฐาน ISA  
รหัส 315

# ความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงและหลักฐานการสอบบัญชี



ผู้บริหารมีหน้าที่ออกแบบ “การควบคุมภายใน” เพื่อลดความเสี่ยงสืบเนื่อง (Inherent Risk) ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ก่อนที่ผู้สอบบัญชีจะเข้ามาประเมิน

# องค์ประกอบ 5 ประการของการควบคุมภายในที่แข็งแกร่ง

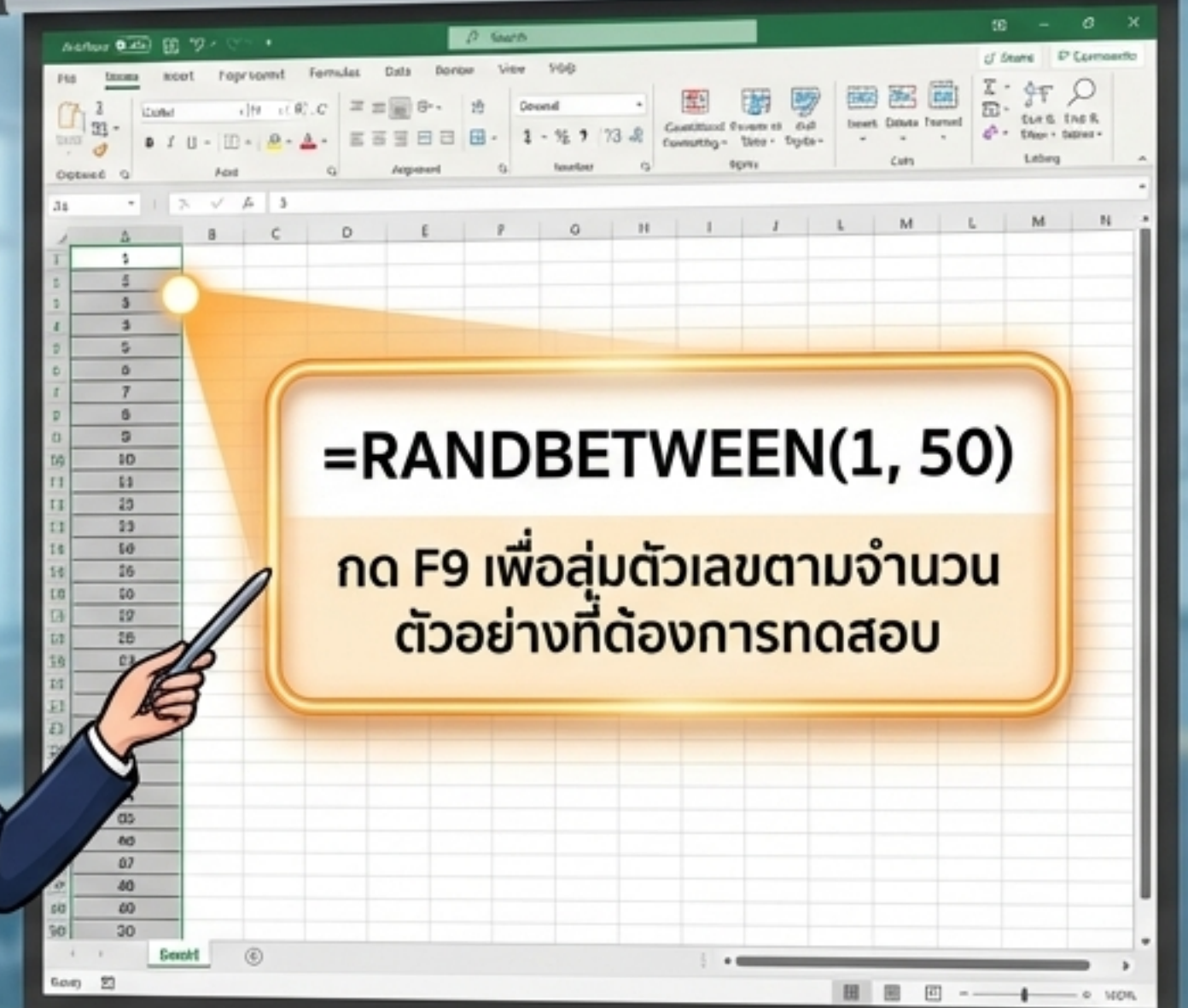
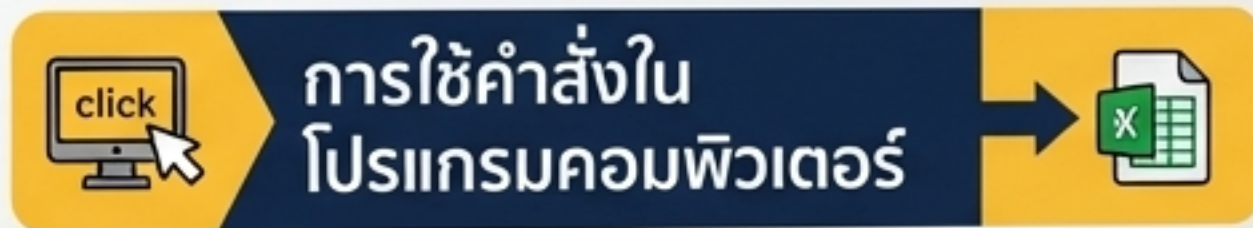
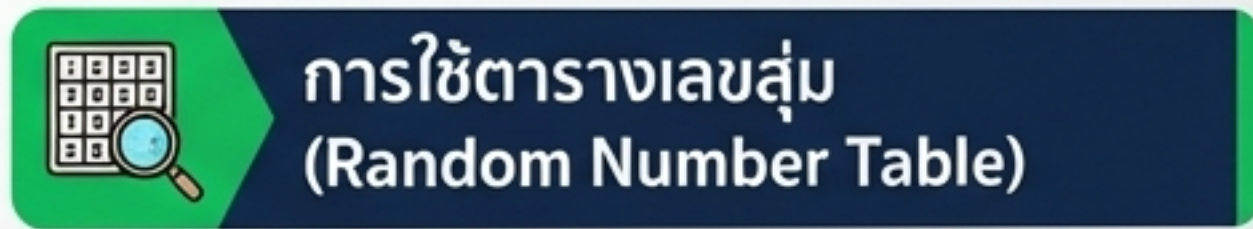


SME Insight: กิจกรรมขนาดเล็กมักไม่มีกระบวนการประเมินความเสี่ยงที่เป็นทางการ ผู้สอบบัญชีจึงใช้วิธี “การสอบถามผู้บริหาร” เป็นหลัก



# กลไกการทำงาน: การเลือกตัวอย่างเพื่อการทดสอบรายละเอียด (Audit Sampling)

เมื่อประชากรมีจำนวนมาก ผู้สอบบัญชีจะไม่ตรวจสอบรายการ  
แต่จะเลือกตัวอย่างที่เป็นตัวแทนที่น่าเชื่อถือด้วย 3 วิธีหลัก:



**=RANDBETWEEN(1, 50)**

กด F9 เพื่อสุ่มตัวเลขตามจำนวน  
ตัวอย่างที่ต้องการทดสอบ

# กฎเหล็กของการทดสอบเนื้อหาสาระตามแนวทางกรมสรรพากร

## บัญชีที่มีรายการจำนวนมาก



- **Scope:** บัญชีรับ-จ่าย (T3.1, T3.2), บัญชีซื้อ-ขาย (T3.3, T3.4), และบัญชีเรื่องอื่นๆ
- **Rule:** ต้องเลือกสุ่มรายการเพื่อตรวจสอบอย่างน้อย 20 รายการ ของแต่ละบัญชี

## บัญชีที่มีรายการน้อยแต่สาระสำคัญสูง



- **Scope:** กรณียกเว้นระดับนี้ T3.12 (เช่น การตรวจสอบเอกสารสิทธิ์ที่ดิน T3.6)
- **Rule:** ต้องทำการตรวจสอบครบทุกรายการ (100%)



# กระบวนการขอยืนยันยอดจากบุคคลภายนอก (External Confirmations)



ธนาคาร (T3.7)

**100% ทุกรายการ**

ส่งหนังสือขอขึ้นชั้นยอดธนาคาร  
(รวมถึงการขอ Bank Statement  
หรือข้อมูลระบบ eBC Blockchain)



เจ้าหนี้การค้า (T3.8)

**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60**

ส่งหนังสือขอยืนยันยอดเจ้าหนี้  
ของยอดเจ้าหนี้คงเหลือ



ลูกหนี้การค้า (T3.9)

**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60**

ส่งหนังสือขอยืนยันยอดลูกหนี้  
ของยอดลูกหนี้คงเหลือ

ต้องติดตามจดหมายยืนยันยอดอย่างน้อย 2 ครั้ง  
หากไม่ได้รับการตอบกลับ ต้องใช้วิธีการตรวจสอบอื่นเพิ่มเติม!

# การตรวจสอบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT Audit & Cyber Security)



## • การควบคุมการเข้าถึง (Access Controls)

- 1. การพิสูจน์ตัวตน (Authentication)
- 2. การเข้ารหัสข้อมูล (Data Encryption)
- 3. การเก็บบันทึกเหตุการณ์ (Logging) เพื่อป้องกันการแก้ไขหรือทำลาย

# สะพานเชื่อมโยง: การปรับปรุงกำไรทางบัญชีเป็นกำไรทางภาษีอากร (T3.13)



กำไรสุทธิ  
ทางบัญชี  
(Accounting  
Profit)



**+ บวกกลับ:**  
รายจ่ายต้องห้ามตาม  
ม.65 ตร. / รายได้ที่  
ต้องรวมคำนวณ  
ตาม ม.65 ทวิ



**- หักออก:**  
รายได้ที่ได้รับยกเว้นภาษี  
/ รายจ่ายที่หักได้  
เพิ่มขึ้น



**- หักออก:**  
ผลขาดทุนสุทธิยกมา  
(ไม่เกิน 5 ปี) / เงินบริจาค  
(ไม่เกินร้อยละ 10)

กำไรสุทธิ  
เพื่อเสีย  
ภาษีอากร  
(Tax Profit)

นำไปคูณอัตรากำไรเพื่อหา  
ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องชำระ

# สรุปภาพรวม: ระบบนิเวศของการตรวจสอบบัญชีแบบครบวงจร



การตรวจสอบบัญชีไม่ใช่แค่การจับผิดตัวเลข  
แต่เป็นการยืนยันความโปร่งใสและสร้างความน่าเชื่อถือให้กับวงจรธุรกิจอย่างยั่งยืน